

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

15.01.2026

м. Харків

№ 70/2-рк

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ
ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ
ОБЛАСТІ

(інформація, доступ до якої обмежено)

Щодо проведення заходів, спрямованих на
запобігання порушенню законодавства
про захист економічної конкуренції

Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі - Відділення) здійснюється контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері ритуальних послуг, в ході якого встановлено наступне.

1. СУБ'ЄКТ, ЯКОМУ НАДАЮТЬСЯ РЕКОМЕНДАЦІЇ

- (1) Відповідно до інформації, розміщеної в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб–підприємців та громадських формувань, ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ (далі - ВИКОНКОМ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ) є юридичною особою; організаційно-правова форма юридичної особи: орган місцевого самоврядування; дата державної реєстрації: 26.07.1994, дата запису: 05.10.2005, номер запису: 16301200000000337; ідентифікаційний код юридичної особи *(інформація, доступ до якої обмежено)*; місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (2) Видом діяльності ВИКОНКОМУ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (3) Систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів та посадових осіб місцевого самоврядування визначає, відповідно до Конституції України, Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні».
- (4) Відповідно до частини першої статті 10 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» сільські, селищні, міські ради є органами місцевого самоврядування, що представляють відповідні територіальні громади та здійснюють від їх імені та в їх інтересах функції і повноваження місцевого самоврядування, визначені Конституцією України, цим та іншими законами.
- (5) Відповідно до частини першої статті 16 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» органи місцевого самоврядування є юридичними особами і наділяються цим

та іншими законами власними повноваженням, в межах яких діють самостійно і несуть відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

- (6) Згідно з частиною першою статті 59 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рада в межах своїх повноважень приймає нормативні та інші акти у формі рішень.
- (7) Враховуючи вищевикладене, ВИКОНКОМ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ є органом місцевого самоврядування та юридичною особою і наділена власними повноваженнями, в межах яких діє самостійно і несе відповідальність за свою діяльність відповідно до закону.

2. НОРМАТИВНО – ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (8) Відносини, що виникають у сфері ритуальних послуг регулюються, зокрема:
 - положеннями Закону України «Про поховання та похоронну справу», який визначає загальні правові засади здійснення в Україні діяльності з поховання померлих, регулює відносини, що виникають після смерті (загибелі) особи, щодо проведення процедури поховання, а також встановлює гарантії належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого та збереження місця поховання;
 - Типовим положенням про ритуальну службу в Україні, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово - комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно - правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Типове положення про ритуальну службу в Україні).
 - Порядком утримання кладовищ та інших місць поховань, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово - комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань);
 - Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово - комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1111/9710 (далі – Необхідний мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг);
 - Необхідним мінімальним переліком вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення, затвердженим наказом Державного комітету України з питань житлово - комунального господарства України від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1112/9711 (далі – Необхідний мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення).
- (9) Відповідно до статті 1 Закону України «Про поховання та похоронну справу» *поховання* - діяльність відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у межах повноважень, визначених цим Законом, а також суб'єктів господарювання, спрямована на:
 - забезпечення належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого (далі -тіла);

- забезпечення права громадян на захоронення їхнього тіла відповідно до їх волевиявлення, якщо таке є;
 - створення та експлуатацію об'єктів, призначених для поховання, утримання і збереження місць поховань;
 - організацію і проведення поховань померлих та/або загиблих (далі -померлих);
 - надання ритуальних послуг, реалізацію предметів ритуальної належності
- (10) Згідно зі статтею 2 Закону України «Про поховання та похоронну справу» *місце поховання* - кладовище, крематорій, колумбарій або інша будівля чи споруда, призначена для організації поховання померлих.
 - (11) Згідно з частиною першою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу», організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.
 - (12) Відповідно до частини п'ятої статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, в тому числі, вирішують відповідно до закону питання про відведення земельних ділянок для організації місць поховання.
 - (13) Згідно з частиною шостою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» для організації (утворення), будівництва, утримання в належному стані та охорони місць поховання сільські, селищні, міські ради можуть створювати спеціалізовані комунальні підприємства.
 - (14) Відповідно до пункту 1.1 глави 1 Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань для розміщення місця поховання спеціалізованому комунальному підприємству, установі, організації в постійне користування відповідно до вимог земельного законодавства та гігієнічних вимог щодо облаштування і утримання кладовищ у населених пунктах України (ДСанПіН 2.2.2.028.99) надається земельна ділянка. Наявність місця поховання передбачається проектом планування та забудови населеного пункту з урахуванням подальшого розширення його території.
 - (15) Крім того, згідно з частиною п'ятою статті 8 Закону України «Про поховання та похоронну справу» органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, зокрема, створюють ритуальні служби.
 - (16) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про поховання та похоронну справу» *ритуальні служби* - спеціалізовані комунальні підприємства, що створюються органами місцевого самоврядування в порядку, встановленому законом, з метою здійснення організації поховання померлих і надання ритуальних послуг, передбачених необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, передбаченим пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону.
 - (17) Згідно з частиною першою статті 10 Закону України «Про поховання та похоронну справу» надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 цього Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності.
 - (18) За приписами частини першої статті 12 Закону України «Про поховання та похоронну справу» особа, яка зобов'язалася поховати померлого, на підставі свідцтва про смерть

звертається згідно із статтею 8 даного Закону до ритуальної служби з приводу укладення відповідного договору - замовлення на організацію та проведення поховання. Ця особа має право вибирати виконавців послуг серед суб'єктів господарської діяльності, які уклали договори з ритуальною службою про надання цих послуг.

- (19) Відповідно до пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні ритуальна служба забезпечує укладання договорів із суб'єктами господарювання у порядку, який визначено у цьому пункті.
- (20) Зокрема, згідно з підпунктом 8.1 пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні, суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені в установленому порядку копії) такі документи:
 - копію довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи;
 - копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності;
 - перелік послуг, що пропонуються для надання суб'єктом господарювання;
 - режим роботи та номер телефону.
- (21) Протягом 14 робочих днів з дня отримання заяви територіальна ритуальна служба укладає з суб'єктом господарювання договір про надання послуг при наявності всього переліку документів, передбачених цим пунктом. Безпідставна відмова в укладанні договору не допускається, вона повинна бути аргументована.
- (22) Відповідно до підпункту 8.2 пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні договір про надання послуг укладається на термін три роки, але за згодою сторін цей термін може бути іншим.
- (23) Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг передбачено:
 - оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання;
 - оформлення свідоцтва про поховання;
 - копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного насипу та одноразове прибирання території біля могили);
 - монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу;
 - кремація тіл померлих;
 - поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, у землю;
 - зберігання урн з прахом померлих у крематорії;
 - організація відправлення труни з тілом чи урни з прахом померлого за межі України;
 - запаювання оцинкованої труни;
 - заощення урни з прахом померлого в колумбарну нішу.
- (24) Відповідно до пункту 4 Необхідного мінімального переліку вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних

послуг здійснюється ритуальними службами або за договором про надання ритуальних послуг суб'єктами господарювання інших форм власності.

- (25) З огляду на діючі положення законодавства, що регулює сферу ритуальних послуг, діяльність жодного суб'єкта господарювання, який надає ритуальні послуги, неможлива без попереднього укладення відповідного договору про надання ритуальних послуг з територіальною ритуальною службою.
- (26) При цьому, суб'єкти господарювання, які бажають надавати ритуальні послуги, не маючи альтернативи обрання суб'єктів господарювання, які надають фактичний допуск на ринок ритуальних послуг, змушені укласти з ними договори про надання ритуальних послуг на умовах, визначених у цих договорах.

3. ВИКЛАД ОБСТАВИН

- (27) Згідно з рішенням ВИКОНКОМУ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ від 16.03.2005 № 91 «Про створення ритуальної служби в місті при комунальному підприємстві «Благоустрій» з 01.04.2005 у складі КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «БЛАГОУСТРІЙ» ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ (ідентифікаційний код юридичної особи – *(інформація, доступ до якої обмежено)*) (далі – КП «БЛАГОУСТРІЙ») створено структурний підрозділ «Міська ритуальна служба» та затверджено Положення про міську ритуальну службу (додаток 1), Мінімальний перелік окремих видів ритуальних послуг (додаток 2), Мінімальний перелік вимог щодо порядку організації поховання і ритуального обслуговування населення (додаток 3), Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань в місті (додаток 4).
- (28) Положенням про міську ритуальну службу (далі – Положення) передбачено, що міська ритуальна служба відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу» є структурним підрозділом КП «БЛАГОУСТРІЙ», яке створене виконкомом міської ради в порядку, установленому Законом.
- (29) Згідно з пунктом 8 Положення міська ритуальна служба забезпечує укладання договорів із суб'єктами господарювання в такому порядку:
 - суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до міської ритуальної служби відповідну заяву щодо укладення договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви документи;
 - протягом 14 днів з дня отримання заяви міська ритуальна служба укладає з суб'єктом господарювання договір про надання послуг при наявності всього переліку документів.
 - безпідставна відмова в укладанні договору не допускається, вона повинна бути аргументована.
- (30) Відповідно до підпункту 8.2. Положення договір про надання послуг укладається на термін три роки. При зміні будь-яких відомостей, указаних в документах, що додаються до заяви, суб'єкт господарювання повинен у десятиденний термін письмово повідомити про це міську ритуальну службу. Форма примірної договору про надання ритуальних послуг наведена в додатку (додаток до пункту 8.2. Положення про міську ритуальну службу).
- (31) З урахуванням зазначеного, для вступу на ринок ритуальних послуг суб'єкти господарювання повинні укласти з ритуальною службою (КП «БЛАГОУСТРІЙ») договір про надання ритуальних послуг. Тобто, ритуальна служба, в межах делегованих органами місцевого самоврядування повноважень, здійснює управління та контроль за діяльністю суб'єктів господарювання, які діють на ринку ритуальних послуг.

- (32) Таким чином у значенні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «БЛАГОУСТРІЙ» є органом адміністративно-господарського управління та контролю на ринку ритуальних послуг в межах делегованих повноважень органів місцевого самоврядування.
- (33) За результатами аналізу примірної угоди про надання ритуальних послуг (додаток до пункту 8.2. Положення про міську ритуальну службу), встановлено, що угоди про надання ритуальних послуг містили необґрунтовані умови в межах надання цим суб'єктам господарювання допуску до надання ритуальних послуг шляхом укладення зазначених угод, зокрема:
- згідно з підпунктом 3.2.4 розділу 3 «Обов'язки сторін» виконавець послуг зобов'язаний щомісячно до 4 числа звітувати міській ритуальній службі про обсяг наданих послуг;
 - згідно з підпунктом 4.2.4 розділу 4 «Відповідальність сторін» виконавець послуг несе відповідальність за щомісячне надання інформації про ритуальні послуги;
 - підпунктом 6.1 розділу 6 «Інші умови» угод про надання ритуальних послуг визначено, що необхідно передбачити щомісячне надання допомоги на утримання кладовищ.
- (34) Разом з тим, Примірною угодою на надання ритуальних послуг, який є додатком до підпункту 8.2 пункту 8 Типового положення про ритуальну службу в Україні, не передбачено обов'язку звітування ритуальній службі суб'єктами господарювання, які виявили бажання вступити на ринок ритуальних послуг, та можливість надання ритуальних послуг за умови щомісячного надання допомоги на утримання кладовищ.
- (35) За інформацією ВИКОНКОМУ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ протягом 2022-2024 та січня 2025 року послуги з утримання вказаних кладовищ на території міста Охтирка надавалися КП «БЛАГОУСТРІЙ».
- (36) На підтвердження ВИКОНКОМ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ листом від 17.02.2025 № 01-05/565 (вх. Відділення № 70-01/555 від 18.02.2025) надав копії угод про надання послуг, укладених УПРАВЛІННЯМ КАПІТАЛЬНОГО БУДІВНИЦТВА ТА ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ та КП «БЛАГОУСТРІЙ», а саме:
- від 15.09.2021 № 172 на суму 198 000,00 грн, предметом якого є надання послуг з організації похорон, суміжні послуги та утримання кладовищ. Зокрема, відповідно до додатку 1 до угоди «Технічне завдання по предмету закупівлі «Організація похорон, суміжні послуги та утримання кладовищ (Код за ДК 98370000-7-Похоральні та супутні послуги)» передбачено видалення дерев на кладовищах, прибирання території кладовищ, покіс трави території кладовищ;
 - від 14.04.2022 № 39 на суму 200 000,00 грн, предметом якого є надання послуг з організації похорон, суміжні послуги та утримання кладовищ;
 - від 09.11.2022 № 150 на суму 180 000,00 грн, предметом якого є надання послуг з утримання місць поховань, послуги з організації похорон, суміжні послуги та утримання кладовищ. Зокрема, відповідно до додатку до угоди передбачено утримання міських кладовищ;
 - від 28.02.2023 № 15 на суму 99 983,26 грн, предметом якого є надання послуг з утримання місць поховань, ритуальні послуги (поховання померлих самотніх громадян). Відповідно до додатку 1 до угоди «Технічне завдання послуги з утримання місць поховань, ритуальні послуги (поховання померлих самотніх

громадян)» передбачено, зокрема, утримання (прибирання та посипання при ожеледі) центральних алей та прилеглих територій кладовищ;

- від 09.05.2023 № 32 на суму 682 000,00, предметом якого є послуги з благоустрою Охтирської міської територіальної громади, а саме: послуги з утримання місць поховань, поховання померлих одиноких громадян. Відповідно до додатку 1 до договору «Технічне завдання на надання послуги з благоустрою Охтирської міської територіальної громади, а саме: послуги з утримання місць поховань, поховання померлих одиноких громадян» передбачено, зокрема, вивезення з територій кладовищ сміття, ліквідація сміттєзвалищ, утримання та ремонт огорожі кладовища, утримання (прибирання та посипання при ожеледі) центральних алей та прилеглих територій кладовищ, покіс трави територій кладовищ;

- від 20.02.2024 № 18 на суму 963 600,00 грн, предметом якого є послуги з благоустрою Охтирської міської територіальної громади, а саме: послуги з утримання місць поховань, поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, знайдених невпізнаних трупів, громадян, від поховання яких відмовилися рідні. Відповідно до додатку 1 до договору «послуги з благоустрою Охтирської міської територіальної громади, а саме: послуги з утримання місць поховань, поховання померлих одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, знайдених невпізнаних трупів, громадян, від поховання яких відмовилися рідні» передбачено, зокрема, вивезення з територій кладовищ сміття, ліквідація сміттєзвалищ, утримання та ремонт огорожі кладовища, утримання територій кладовищ, покіс трави територій кладовищ.

- (37) Тобто, послуги з утримання кладовищ, які надавалися КП «БЛАГОУСТРІЙ», фінансувалися бюджетними коштами.
- (38) За інформацією КП «БЛАГОУСТРІЙ», наданою листом від 16.05.2025 № 428 (вх. Відділення № 70-01/1888 від 21.05.2025), протягом 2020-2024 та січня-березня 2025 року було укладено договори про надання ритуальних послуг з наступними суб'єктами господарювання:

№ з/п	Назва суб'єкта господарювання	Реквізити договору	Термін дії договору
1	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ СІКУН ОЛЕГ МИКОЛАЙОВИЧ (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	04.01.2021 № 2 02.01.2023 № 9 01.01.2025 № 13	до 31.12.2022 до 31.12.2024 до 31.12.2025
2	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ СУШКО ДМИТРО ВОЛОДИМИРОВИЧ (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	02.01.2020 № 13 12.01.2023 № 6 01.01.2025 № 9	до 31.12.2021 до 31.12.2024 до 31.12.2025
3	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ МАРКОВСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ДМИТРОВИЧ (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	Від 02.01.2020 № 16 Від 02.01.2023 № 7 01.01.2025 № 8	до 31.12.2021 до 31.12.2024 до 31.12.2025
4	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ КІСЕЛЬОВА АЛЛА ВІКТОРІВНА (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	03.01.2020 № 15 02.01.2023 № 8	до 31.12.2021 до 31.12.2024
5	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ БЕЛОВ СЕРГІЙ СЕРГІЙОВИЧ (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	06.04.2023 № 20 01.01.2025 № 12	до 31.12.2024 до 31.12.2025

6	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ БАРАНОВСЬКА НАДІЯ МИХАЙЛІВНА (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	02.01.2020 № 14 02.01.2023 № 5 01.01.2025 № 10	до 31.12.2021 до 31.12.2024 до 31.12.2025
7	ФІЗИЧНА ОСОБА – ПІДПРИЄМЕЦЬ СІКУН РОМАН ОЛЕГОВИЧ (РНОКПП (інформація, доступ до якої обмежено))	01.01.2025 № 11	до 31.12.2025

- (39) За інформацією, наданою суб'єктами господарювання, які виявили бажання надавати ритуальні послуги, підготовкою договору про надання ритуальних послуг займався КП «БЛАГОУСТРІЙ».
- (40) Слід зазначити, що договори про надання ритуальних послуг укладалися КП «БЛАГОУСТРІЙ» з суб'єктами господарювання терміном на 1 або 2 роки, при тому що підпунктом 8.2. Положення передбачено, що договір про надання послуг укладається на термін три роки.
- (41) Відповідно до норм чинного законодавства реалізація послуг з допуску до надання ритуальних послуг, в тому числі, на кладовищах, розташованих на території міста Охтирка, можлива за наявності укладених суб'єктами господарювання, які бажають надавати ритуальні послуги, відповідних договорів про надання ритуальних послуг.
- (42) Таким чином, КП «БЛАГОУСТРІЙ», укладаючи договори про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, які виявили бажання надавати ритуальні послуги, фактично надавало таким суб'єктам господарювання допуск до надання ритуальних послуг на території міста Охтирка.
- (43) За результатами аналізу договорів про надання ритуальних послуг, укладених КП «БЛАГОУСТРІЙ» з вищезазначеними суб'єктами господарювання, встановлено, що договори про надання ритуальних послуг містили необґрунтовані умови в межах надання цим суб'єктам господарювання допуску до надання ритуальних послуг шляхом укладення зазначених договорів, зокрема:
- підпунктом 3.2.4 розділу 3 «Обов'язки сторін» виконавець послуг зобов'язаний щомісячно до 4 числа звітувати міській ритуальній службі про обсяг наданих послуг;
 - підпунктом 4.2.4 розділу 4 «Відповідальність сторін» виконавець послуг несе відповідальність за щомісячне надання інформації про ритуальні послуги;
 - підпунктом 6.1 розділу 6 «Інші умови» договорів про надання ритуальних послуг визначено, що необхідно передбачити щомісячне надання допомоги на утримання кладовищ.
- (44) За поясненням КП «БЛАГОУСТРІЙ», наданим листом від 23.07.2025 № 461 (вх. Відділення № 70-01/3031 від 24.07.2025), *«допомога» мається на увазі, це те, що підприємці, які надають послуги на поховання (в разі необхідності), під час захоронення, а саме копання ями, самостійно видаляють порослі дерев, кущі, викорчовують пеньки, скошують траву на кладовищі. Розмір щомісячного надання допомоги на утримання кладовищ у вигляді грошових коштів відсутній, кошти на рахунок підприємства не надходили»* (мовою оригіналу).
- (45) При цьому, чинне законодавство України у сфері ритуальних послуг не містить положень щодо обов'язку звітування ритуальній службі суб'єктами господарювання, які виявили бажання вступити на ринок ритуальних послуг, та можливість надання ритуальних послуг надавалася б суб'єктам господарювання за умови щомісячного надання допомоги на утримання кладовищ.

4. НЕГАТИВНИЙ ВПЛИВ НА КОНКУРЕНЦІЮ

- (46) Згідно зі статтею 144 Конституції України органи місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законом, приймають рішення, які є обов'язковими до виконання на відповідній території.
- (47) Одним із принципів, на основі яких здійснюється місцеве самоврядування в Україні відповідно статті 4 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», є законність.
- (48) Статтею 17 Закону України «Про місцеве самоврядування» визначено, що відносини органів місцевого самоврядування з підприємствами, установами та організаціями, що перебувають у комунальній власності відповідних територіальних громад, будуються на засадах їх підпорядкованості, підзвітності та підконтрольності органам місцевого самоврядування.
- (49) Частиною першою статті 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» передбачено, що акти ради, сільського, селищного, міського голови, голови районної в місті ради, виконавчого комітету сільської, селищної, міської, районної у місті (у разі її створення) ради, прийняті в межах наданих їм повноважень, є обов'язковими для виконання всіма розташованими на відповідній території органами виконавчої влади, об'єднаннями громадян, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами, а також громадянами, які постійно або тимчасово проживають на відповідній території.
- (50) У відповідності до статті 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» забороняються дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), що полягають у схиленні суб'єктів господарювання, органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю до порушень законодавства про захист економічної конкуренції, створенні умов для вчинення таких порушень чи їх легітимациї.
- (51) Дії КП «БЛАГОУСТРІЙ», які полягають у укладенні з суб'єктами господарювання, які виявили бажання надавати ритуальні послуги, договорів про надання ритуальних послуг, положеннями яких передбачено щомісячне звітування ритуальній службі та надання допомоги на утримання кладовищ, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15, пунктом 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського управління та контролю, які можуть призвести до обмеження конкуренції на ринку ритуальних послуг.
- (52) З огляду на зазначене, дії ВИКОНКОМУ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ, які полягають у затвердженні рішенням від 16.03.2005 № 91 «Про створення ритуальної служби в місті при комунальному підприємстві «Благоустрій» примірною угодою про надання ритуальних послуг (додаток до пункту 8.2. Положення про міську ритуальну службу), положеннями якого передбачено щомісячне звітування ритуальній службі та надання допомоги на утримання кладовищ, можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді створення умов для вчинення порушення КП «БЛАГОУСТРІЙ» законодавства про захист економічної конкуренції.

- (53) За приписами частини шостої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія територіального відділення Антимонопольного комітету України має повноваження надавати обов'язкові для розгляду рекомендації та вносити до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, установ, організацій, суб'єктів господарювання, об'єднань пропозиції щодо здійснення заходів, спрямованих на обмеження монополізму, розвиток підприємництва і конкуренції, запобігання порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, а також щодо припинення дій або бездіяльності, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.

Враховуючи викладене, з метою здійснення заходів, спрямованих на запобігання порушенню законодавства про захист економічної конкуренції під час надання ритуальних послуг, на підставі частини шостої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТУ ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ОХТИРСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи (*інформація, доступ до якої обмежено*)) вжити заходи, спрямовані на запобігання діям, які полягають у затвердженні рішенням від 16.03.2005 № 91 «Про створення ритуальної служби в місті при комунальному підприємстві «Благоустрій» примірною угодою про надання ритуальних послуг (додаток до пункту 8.2. Положення про міську ритуальну службу), положеннями якого передбачено щомісячне звітування ритуальній службі та надання допомоги на утримання кладовищ, та які за певних умов можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 7 статті 50 та статтею 17 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді створення умов для вчинення порушення КОМУНАЛЬНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «БЛАГОУСТРІЙ» ОХТИРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ законодавства про захист економічної конкуренції.

Рекомендації адміністративної колегії Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами та особами, яким вони надані.

Про виконання рекомендацій необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в електронному вигляді на електронну адресу (khrv@amcu.gov.ua) та у паперовому вигляді на адресу Відділу досліджень і розслідувань в Сумській області Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (вул. Харківська, 30/1, м. Суми, 40035), у **10-денний строк з дня отримання** рекомендацій із наданням копій підтверджуючих документів.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК